

Tukea tarvitsevan oppilaan arviointi

8.1 Arviointi opintojen aikana

Tukea tarvitsevan oppilaan arviointi

Oppimisvaikeudet tulee ottaa huomioon oppilaan arvioinnissa.

Tämä koskee myös oppilaita, joiden **vaikeudet ovat lieviä** ja joille ei ole tehty erityisen tuen päätöstä.

Arvioitaessa tulee käyttää menetelmiä, joiden avulla oppilas kykenee mahdollisimman hyvin osoittamaan osaamisensa.

Arviointipalaute auttaa oppilasta tunnistamaan omat kehittymistarpeensa.

Tukea tarvitsevan oppilaan arviointi

Oppimistilanteet ja kokeet tulee järjestää oppilaan yksilölliset tarpeet huomioon ottaen.

Työskentelyn ja kokeiden aikana tulee oppilaalle antaa lisää aikaa, jos ilmenee, että hän ei ehdi kunnolla vastata kysymyksiin.

Oppimista arvioitaessa tulee ottaa huomioon oppimisvaikeuksien aiheuttamat esteet oppimiselle.

Tukea tarvitsevan oppilaan arviointi

Hänelle tulee suoda myös mahdollisuus käyttää teknisiä apuvälineitä, avustajaa ja tulkkipalveluja.

Tukea tarvitseville oppilaille voidaan laatia yksilölliset oppimis- ja koetehtävät.

Kirjallisen kokeen sijasta voidaan järjestää suullinen koe ja antaa mahdollisuus täydentää kirjallista koetta suullisesti sekä järjestää muu tarvittava tuki.

Ennen oppimäärän yksilöllistämistä tarjotaan koulun tukitoimenpiteitä

- opetuksen eriyttäminen: laajuus, syvyys, etenemisnopeus
- tukiopetus, myös ennakoiva tukiopetus
- osa-aikaisen erityisopetuksen tuki
- oppimissuunnitelma/HOJKS:
 - opiskelun erityiset painoalueet eri oppiaineissa/ niissä oppiaineissa, joissa oppilaalla on yleinen oppimäärä
 - yhteistyön toteuttaminen oppilaan ja huoltajan kanssa, huoltajan tarjoama tuki

Ennen oppimäärän yksilöllistämistä kokeillaan koulun tukitoimenpiteitä

- avustajapalveluiden käyttäminen
- erityisopettajan antama samanaikaisopetus
- pienryhmät, intensiiviryhmä
- oppilas apuopettajana, yhteistoiminnallinen oppiminen
- ”tilapäiset eri tasoiset ryhmät”, esim. lukuryhmät
- oman opinto-ohjelman mukaan opiskelu

Näiden toimenpiteiden vaikutusta seurataan ja arvioidaan.

Opiskelun erityiset painoalueet

Oppilaalla on oikeus saada oppimiseensa tukea, kuten tukiopetusta, osa-aikaista erityisopetusta, eriyttämistä. **Elleivät edellä mainitut tukikeinot riitä, oppimissuunnitelmassa voidaan määritellä opiskelun erityiset painoalueet.**

Opiskelun erityisiä painoalueita **voidaan käyttää vain tehostetun tai erityisen tuen aikana.**

Tavoitteena on auttaa oppilasta ottamaan haltuun **opinnoissa etenemisen kannalta välttämättömät sisällöt.** Keskittymällä olennaiseen oppilaalle jää voimavaroja vahvistaa **oppimaan oppimisen taitojaan.**

Opiskelun erityiset painoalueet

Opiskelun erityiset painoalueet muodostetaan opetussuunnitelmassa määritellyistä, **oman vuosiluokan kaikkein keskeisimmistä sisällöistä** eli ns. ydinsisällöistä. Tällöin oppilas **pyrkii edelleen oman vuosiluokkansa tavoitteisiin**, painoalueet eivät siis voi olla esimerkiksi alempien vuosiluokkien tavoitteita tai sisältöjä.

Tässä painoalueittain tapahtuva opiskelu eroaa yksilöllistämisestä, koska yksilöllistämisessä on kyse myös opiskelun tavoitetason madaltamisesta.

Opiskelun erityiset painoalueet

Oppimissuunnitelmassa tai HOJKSissa **kuvataan** painoalueiksi valittujen **sisältöjen ohella** myös **mahdollisimman konkreettisesti**, miten oppilas työskentelee, mitä muuta tukea hän saa ja **minkälaisin tavoin hän voi osoittaa osaamisensa.**

Huoltajan ja oppilaan **tulee tietää**, miten suurta osaa **oppiaineen sisällöistä oppimissuunnitelmaan kirjatut painoalueet edustavat** ja miten niiden hallinta suhteutuu hyvän osaamisen kuvauksiin tai päättöarvioinnin kriteereihin.

Opiskelun erityiset painoalueet

Oppimissuunnitelma ja siihen sisältyvät opiskelun erityiset painoalueet eri oppiaineissa laaditaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Erityisen tuen aikana tehdään vastaavaa yhteistyötä HOJKSin laadinnassa.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa sisällöt on määritelty vuosiluokittain. Kun opettaja pohtii keskeisiä sisältöjä erityisiä painoalueita varten, on aiheellista käyttää **apuvälineenä myös opetussuunnitelman perusteita**. Perusteissa on määritelty **oppimisen tavoitteiden saavuttamisen kannalta olennaiset sisällöt**.

Opiskelun erityiset painoalueet

Myös **hyvän osaamisen kuvaukset ja päättöarvioinnin kriteerit** auttavat opettajaa ratkaisemaan mihin asioihin oppilaan on syytä keskittyä opiskelussa.

Opiskelun erityisiin painoalueisiin keskittynyt opetus on useimmiten luonteeltaan väliaikainen ratkaisu, ja opetuksen sisältöjä lisätään oppilaan edistymisen mukaisesti.

5.1.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen

Esimerkiksi eriyttämisen avulla oppilaan opiskelua voidaan tukea keskittymällä oppiaineen ydinsisältöihin.

Mikäli **edes ydinsisältöihin liittyvien tavoitteiden saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole oppilaalle mahdollista**, yhden tai useamman oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää.

5.1.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen

Kieli- ja kulttuuritausta, poissaolot, motivaation puute tai esimerkiksi puutteellinen opiskelutekniikka eivät sellaisenaan voi olla syynä oppimäärän yksilöllistämiseen, vaan oppilasta tulee tukea näissä asioissa muilla sopivilla tavoilla.

Oppilaalle ja huoltajalle tulee selvittää yksilöllistettyjen oppimäärien mahdolliset vaikutukset jatko-opintoihin.

5.1.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen

Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen merkitsee oppilaan oppimiselle asetettavan tavoitetaso määrittelemistä hänen omien edellytystensä mukaiseksi.

Tavoitteiden tulee kuitenkin olla oppilaalle riittävän haasteellisia.

Oppimäärän yksilöllistämisestä määrätään erityisen tuen päätöksessä. Ennen erityisen tuen päätöstä tehdään pedagoginen selvitys, joka sisältää arvion oppilaan erityisen tuen tarpeesta.

5.1.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen

Kunakin oppiaineen kohdalla arvioidaan erikseen, voiko oppilas opiskella oppiainetta yleisen oppimäärän mukaan vai tuleeko oppiaineen oppimäärä yksilöllistää.

Jos yksilöllistettävien oppiaineiden määrää on tarpeen myöhemmin lisätä tai vähentää, tehdään uusi pedagoginen selvitys ja sen pohjalta uusi erityisen tuen päätös.

Linjauksia

Oppilaan on kuitenkin **ennen uuden oppiaineen oppimäärän yksilöllistämistä saatava tukea tuossa oppiaineessa**, esimerkiksi tukiopetusta, osa-aikaista erityisopetusta, tarjottava erilaisia oppimateriaaleja tai opastusta erilaisten opiskelustrategioiden käytössä.

Pedagogisen selvitykseen kohtaan ”perusteltu arvio siitä, tarvitseeko oppilas yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän”, kirjataan oppilaan tässä oppiaineessa saama tuki ja arvio siitä, että oppilas ei selviä tuen avullakaan yleisen oppimäärän tavoitteista.

5.1.4 Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen

Niiden oppiaineiden, joissa oppilaan oppimäärä on yksilöllistetty, **tavoitteet, keskeiset sisällöt, oppilaan edistymisen seuranta ja arviointi** kuvataan oppilaan HOJKSissa.

Kunkin oppiaineen opetuksesta vastaava opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä laativat edellä mainitut HOJKSin sisällöt.

Erityistä tukea saava oppilas

Jos erityisen tuen päätöksessä päätetään, oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa,

arvioidaan oppilaan suorituksia henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin perustuen.

Silloin oppilaan osaamista ei arvioida suhteessa opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin hyvän osaamisen kuvauksiin.

Todistukset

Jos erityisen tuen päätöksessä on päätetty, että oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, varustetaan kyseisen oppiaineen numeroarvosana sekä sanallinen arvio tähdellä.

Todistuksen lisätietoja -kohtaan tulee maininta siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä merkityt (*) *oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.*

Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskelluissa oppiaineissa voidaan käyttää sanallista arviota kaikilla vuosiluokilla.

Erityiset opetusjärjestelyt (PoL 18 §)

Oppilaan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään ja määrätään, jos:

- 1) oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot;
- 2) perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta; tai
- 3) se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Erityiset opetusjärjestelyt (PoL 18 §)

Kaikkien erityistä tukea saavien, sekä yleisen että pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien osalta päätös vapauttamisesta (PoL 18 §, Erityiset opetusjärjestelyt) tehdään osana erityisen tuen päätöstä. Tämän jälkeen HOJKSissa kuvataan konkreettisesti, miten oppilaan opiskelu toteutetaan käytännössä

Muilla kuin erityistä tukea saavilla asiasta tulee tehdä erillinen hallintopäätös, minkä jälkeen oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma.

Erityiset opetusjärjestelyt (PoL 18 §)

Vapauttaminen ei ole mahdollista ilman ko. päätöstä. Päätös voidaan tehdä **vain oppilaan tilanteesta johtuvilla, laissa mainituilla syillä.**

Jos vapauttaminen tehdään terveydentilaan liittyvien syiden perusteella, tulisi liitteenä olla todistus lääkäriltä

Oppilas voidaan PoL 18 §:n perusteella vapauttaa **joko kokonaan tai joiltakin osa-alueilta oppiaineen opiskelusta.**

Jos oppilas on vapautettu kokonaan oppiaineen opiskelusta, ei hänelle anneta todistusarviointia ko. oppiaineessa.

Erityiset opetusjärjestelyt (PoL 18 §)

Tämä merkitsee sitä, että oppiainetta ei mainita todistuksessa tai valmiissa lomakkeessa tämän oppiaineen kohta jätetään tyhjäksi.

Jos oppilas on vapautettu oppiaineen jostakin/joistakin osa-alueista, **vapautettuja osa-alueita ei oteta huomioon oppiainetta arvioitaessa.**

Oppilaalle, joka on muutoin kuin tilapäisesti vapautettu jonkin aineen opiskelusta, **tulee järjestää vastaavasti muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.**

Esimerkki liikunnasta

Erityisiä opetusjärjestelyitä voi olla esimerkiksi vamman tai sairauden perusteella tehtävä vapauttaminen liikunnan jonkin osa-alueen opinnoista. Tällaisia syitä voivat olla vaikkapa vaikea hahmotushäiriö, joka estää pallopelit, tai tasapainovaikeus, joka tekee luistelun mahdottomaksi.

Jos oppilas vapautetaan ko. osa-alueen opiskelusta, tätä aluetta ei oteta huomioon arvioinnissa. Erityisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös, minkä jälkeen oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma.

Esimerkki liikunnasta

Oppimissuunnitelmassa kuvataan konkreettisesti, miten oppilaan opiskelu toteutetaan käytännössä.

Erityistä tukea saavalla oppilaalla päätös tehdään osana erityisen tuen päätöstä ja edellä mainitut asiat kirjataan HOJKSiin.

Vuosiluokalle jättäminen

- Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, **jos hän suorittaa hyväksytysti kaikki** opetussuunnitelmassa määritellyt vuosiluokan oppimäärään kuuluvat eri oppiaineiden tai aineryhmien opinnot.
- Oppilas voi myös siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänellä olisi hylättyjä suorituksia, **jos arvioidaan, että hän kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksytysti.**

Vuosiluokalle jättäminen

Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos oppilaan suoritus yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa aineessa tai aineryhmässä on hylätty.

Oppilaalle **tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa hyväksyttävät tiedot ja taidot.**

Vuosiluokalle jättäminen

Mahdollisuuksia annetaan opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla yksi tai useampia lukuvuoden aikana tai koulutyön päätyttyä.

Jos suoritusmahdollisuus annetaan koulutyön päätyttyä, luokalle jättämisestä tehdään ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksyty suorittaminen erillisessä kokeessa on vuosiluokalta siirtymisen edellytys.

Erillinen koe voi sisältää monipuolisesti erilaisia näyttömahdollisuuksia.

Vuosiluokalle jättäminen

Oppilas voidaan jättää luokalle, **vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos sitä on pidettävä tarkoituksenmukaisena hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi.**

Jollei oppilaan huoltaja ole tehnyt esitystä oppilaan jättämisestä vuosiluokalle oppilaan yleisen koulumenestyksen vuoksi, **huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.**

Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset raukeavat.

Perusopetusasetus 13 § Arvioinnin suorittaja ja tieto arviointiperusteista

Oppilaan arvioinnista päättää kunkin oppiaineen tai opintokokonaisuuden osalta **oppilaan opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.**

Käyttäytymisen arvioi oppilaan opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.

Vuosiluokalle jättämisestä päättävät rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä.

Opinnoissa eteneminen vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijasta oman opinto-ohjelman mukaan (Perusopetusasetus 11 § 3 mom).

Päätös tehdään opetussuunnitelmassa.

Oppimäärä jaetaan vuosiluokkien sijaan opintokokonaisuuksiksi. Oppiaineiden oppimääristä muodostetaan opetussuunnitelmaan opintokokonaisuuksia muulla perusteella kuin vuosiluokittain.

Kullekin kokonaisuudella määritellään opetuksen tavoitteet ja sisällöt. Lisäksi on määriteltävä opintokokonaisuuden sisältämän opetuksen tuntimäärä

Opetussuunnitelmassa on määriteltävä ne **tiedot ja taidot** jotka ovat kunkin opinto-kokonaisuuden opiskelun aloittamisen edellytyksenä.

Opintokokonaisuuksien lisäksi opetussuunnitelmassa on kuvattava, **miten oppilaan suorituksia ja opintojen etenemistä seurataan ja miten ne dokumentoidaan.**

Hyvä väline tähän on **oppimissuunnitelma/HOJKS**. Siinä voidaan kuvata oppilaan opinto-ohjelma ja siihen sisältyvät opintokokonaisuudet sekä myös mahdolliset tukitoimet.

Oppilaalla tulee olla riittävät tiedot ja taidot suhteessa edellisen opintokokonaisuuden tavoitteisiin, jotta hän voisi edetä opiskelemaan seuraavaa. Jos hänen tietonsa ja taitonsa eivät ole riittävän hyvät, hän ei vielä siirry eteenpäin.

Jos vuosiluokkiin sitomaton järjestely **koskee vain muutamia oppilaita**, voi määrittelyn tehdä opetussuunnitelman sijaan **kullekin oman opinto-ohjelman mukaan etenevälle oppilaalle laadittavassa oppimissuunnitelmassa tai HOJKSissa**.

Oppilas ei jää luokalleen mahdollisten hylättyjen tai puuttuvien suoritusten vuoksi.

Lukuvuoden päättyessä hän saa todistuksen hyväksytysti suorittamistaan opintokokonaisuuksista ja siirtyy seuraavalle luokalle jatkamaan opintojaan siitä, mihin ne edellisenä lukuvuonna jäivät.

Oppilas voidaan jättää luokalleen vain yleisen huonon koulumenestyksen perusteella.

Tapauskohteisesti tulee aina arvioida, sopiiko vuosiluokkiin sitomaton opetus oppilaan tilanteeseen.

Oppilaan opiskeluun liittyvät järjestelyt kirjataan hänelle laadittavaan oppimissuunnitelmaan (tai HOJKSiin).

Oppilas luetaan yhdeksännen vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai hänen oppivelvollisuuskänsä täyttyy ja hän eroaa koulusta.

Oppilas saa 9. luokan päätteeksi lukuvuositodistuksen, johon on merkitty hänen jo hyväksytysti suorittamansa opinnot ja arviot niistä. Oppilas jatkaa seuraavana lukuvuonna opintojaan 9. luokan oppilaana ja saa päättötodistuksen heti, kun perusopetuksen oppimäärä on kokonaisuudessaan hyväksytysti suoritettu.

Näin voidaan välttää esimerkiksi sairauspoissaoloista aiheutuvat kohtuuttomat seuraukset oppilaalle.

Lukuvuositodistus vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa

Lukuvuositodistuksessa ovat näkyvissä eri opintokokonaisuuksista saadut arvosanat. Oppilaan todistukseen merkitään **vain hyväksytyt suoritukset** ja muilta osin hän jatkaa opintojaan seuraavalla vuosiluokalla.

Sanallista arviota käytettäessä lukuvuositodistuksesta on aina käytävä ilmi, onko oppilas suorittanut opintokokonaisuuden hyväksytysti.

Oppilaan poissaolot ja arviointi

Sairaana oleva oppilas ei välttämättä pysty etenemään opinnoissaan samaan tahtiin kuin koulussa opiskelevat. Sairaus saattaa myös kokonaan estää oppilaan opiskelun sairaalakoulussa tai kotona, joten **oppilaalle ei kerry opintosuorituksia. Myös erilaisten näyttöjen antaminen kokeiden yms. avulla voi olla mahdotonta** tai vaikeaa.

Tällöin voidaan pitää kohtuuttomana arvioida oppilasta lukukauden päätteeksi samalla tavoin kuin muita oppilaita. Tilanteeseen voidaan varautua paikallisessa opetussuunnitelmassa tehtävin ratkaisuin.

Perusopetusasetuksen mukaan oppilaalle **tulee antaa todistus lukuvuoden päätteeksi.**

Välitodistuksista päätetään sen sijaan paikallisesti, ylemmät säädökset eivät edellytä välitodistuksen antamista.

Jos paikallisessa opetussuunnitelmassa päätetään, että oppilaille annetaan välitodistus tai välitodistuksia, saattaa olla tarkoituksenmukaista muotoilla tämä päätös niin, että kouluille jää tapauskohtaista harkinnanvaraa.

Opetussuunnitelmaan voidaan esimerkiksi kirjata, että välitodistus on tietyissä tilanteissa mahdollista jättää antamatta.

Jos paikalliseen opetussuunnitelman ei ole kirjattu joustomahdollisuutta todistuksen antamisessa, tarvittavaa **joustoa tuo perusopetuslain 18 §**, jossa käsitellään erityisiä opetusjärjestelyjä.

Kyseisen pykälän 3) kohdan mukaan oppilaan **opiskelu (ja arviointi) voidaan järjestää osittain toisin** kuin kyseisessä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään, mikäli se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Jos oppilas ei sairauden vuoksi ole voinut osallistua kouluopetukseen eikä muutoinkaan opiskella tai antaa näyttöjä, **voidaan todistuksen avulla annettava arviointipalaute jättää em. säännöksen perusteella antamatta.**

Asiasta tehdään **hallintopäätös**. Huoltajaa tulee kuulla ennen päätöksen tekemistä. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan palautetta muulla tavoin kuin todistuksen avulla.

Joskus sairaus voi tilapäisesti estää tai vaikeuttaa oppilaan osallistumista opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ainoastaan yksittäisessä oppiaineessa, esimerkiksi liikunnassa tai kotitaloudessa.

Tällöin tarkoituksenmukaisin järjestely on yleensä se, että oppilaan opiskelu kyseisessä aineessa järjestetään edellä mainitun perusopetuslain 18 §:n 3) kohdan nojalla toisin ja **hänelle räätälöidään terveydentilaan ja olosuhteisiin sopiva tapa osallistua oppiaineen opetukseen.**

Jos oppilaan terveydentila sitä edellyttää, hänet voidaan 18 §:n nojalla tarvittaessa **vapauttaa** jonkin oppiaineen opiskelusta tietyksi ajaksi. Tällöin myös oppiaineen arvioinnissa voidaan menetellä toisin ja **jättää todistusarvosana antamatta.**

Ensisijaisena menettelynä niin lyhytkestoisemmassa kuin pidemmässäkin sairaudessa on kuitenkin aina **erilaisin järjestelyin turvata oppilaan mahdollisuus osallistua opetukseen.**

Perusopetuslakiin (628/1998) tehty lisäys (477/2003) velvoittaa opetuksen järjestäjää **seuraamaan oppilaan poissaoloja** ja ilmoittamaan luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle.

Lainsäädäntö ei kuitenkaan sisällä säännöksiä siitä, että sairaudesta tai muusta syystä johtuva tietty määrä poissaoloja johtaisi automaattisesti luokalle jättämiseen tai jäämiseen.

Luokalle jättämisen perusteita ovat perusopetusasetuksen (852/1998) mukaan vain hylätty vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa tai yleinen huono koulumenestys.

Jos oppilas ei sairauden vuoksi voi osallistua kouluopetukseen, mutta hänen terveydentilansa sallii opiskelun esimerkiksi kotona, hänen opetuksensa voidaan järjestää antamalla hänelle **ohjausta, oppimateriaalia ja oppimista tukevaa arviointipalautetta kotiin** (tai muuhun paikkaan).

Oppilaalle tulisi laatia **oppimissuunnitelma**, jonka avulla opintojen etenemistä voidaan suunnitella ja toteuttaa. Jos oppilaalle on tehty erityisen tuen päätös, asiat kirjataan hänelle laadittuun **HOJKS:iin**. Kun oppilas palaa kouluun sairauden jälkeen, hänellä on oikeus tarvittavaan tukiopetukseen.

Luvattomat poissaolot ja arviointi

Oppilaan arvioinnin kannalta ongelmallisia ovat tilanteet, joissa oppilaalla on runsaasti luvattomia poissaoloja eikä **opettajalla ole näyttöä hänen osaamisestaan.**

Oppilaalle tulee tällaisessakin tilanteessa kuitenkin antaa lukuvuositodistus ja myös opetussuunnitelmassa määritellyt välitodistukset sekä muuta ohjaavaa palautetta. **Todistukseen merkitään arvio tai arvosana kaikista oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluvista oppiaineista.**

Luvaton poissaolo sinällään ei aiheuta luokalle jättämistä, mutta **jos oppilas ei juurikaan osallistu opetukseen, kokeisiin eikä muihinkaan hänelle mahdollisesti tarjottuihin näyttömahdollisuuksiin, ei hänelle kerry hyväksytyjä opintosuorituksia suhteessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin oppiaineen tavoitteisiin**. Tällöin hän on varassa saada aineesta hylätyn arvosanan todistukseen.

Oppilaan kokonaistilanne on hyvä ottaa huomioon varsinkin silloin, kun kyseessä on perusopetuksen päättövaihe.

Perusopetuksen oppilaan arviointi – artikkelit:

[http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/ohjeita_koulutukse
n_jarjestamiseen/perusopetuksen_jarjestaminen/perusop
etuksen_oppilaan_arviointi](http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/ohjeita_koulutukse
n_jarjestamiseen/perusopetuksen_jarjestaminen/perusop
etuksen_oppilaan_arviointi)

Opetushallitus

Oppilaan arviointi perusopetuksessa artikkelit:

Oppilaan arvioinnin lähtökohtia

- Milloin arviointi on eettisesti kestävä?
- Miten arviointi tukee oppilaan oppimisen taitoa?
- Miten arviointitieto voi parantaa opetusta?

Oppilaan arvioinnin kehitysvaiheet

- Oppilaan arviointi menneinä vuosikymmeninä

Oppilaan arvioinnin linjaukset

- Oppilaan arviointi opintojen aikana
- Oppilaan päättöarviointi perusopetuksessa
- Valinnaisten aineiden arviointi
- Luokalta siirtyminen ja luokalle jättäminen perusopetuksessa
- Oppilaan käyttäytymisen arviointi perusopetuksessa

Oppilaan arviointi perusopetuksessa artikkelit:

Oppilaan arvioinnin erityiskysymyksiä

- Arvioinnin uusiminen ja oikaisu perusopetuksessa
- Oppilaan poissaolot ja arviointi
- Joustoa oppilaan arviointiin vuosiluokkiin sitomattoman opiskelun avulla
- Kotona opiskelevan oppivelvollisen opintojen arviointi
- Oppilaan arviointi sairaalaopetuksessa
- Suomeen palaavan oppilaan opintojen arviointi
- Arvosanojen korottamiseen liittyvät käytännöt

Oppilaan arviointi perusopetuksessa artikkelit: Tietoa perusopetuksen todistuksista

- Todistuksenanto-oikeus ja yleistietoa todistuksista
- Lukuvuositodistus
- Välitodistuksen antaminen 9. luokalla
- Päättötodistus
- Erotodistus
- Erityisen tutkinnon suorituksista annettavat todistukset

Oppilaan arviointi perusopetuksessa artikkelit: Oppilaan arvioinnin työvälineitä

- Arviointi oppimisen tukena – jatkuva arviointi ja monipuoliset arviointikäytännöt
- Prosessiarviointi opettajan, oppilaan ja vertaisryhmän työvälineenä
- Arviointikeskustelu opettajan, oppilaan ja huoltajan kohtaamisena

Arviointiraportteja

- Arviointi inklusiivisissa oppimisympäristöissä – Keskeisiä kysymyksiä päättäjille ja alan ammattilaisille (Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskuksen arviointiprojektin ensimmäisen vaiheen keskeiset tulokset):

<http://www.european-agency.org/publications/ereports/assessment-in-inclusive-settings-key-issues-for-policy-and-practice/Assessment-FI.pdf>

Aurinkoista syksyä!